

Danmark besat - En modstands mand og hans familie

Fagområder: dansk, historie, samfundsfag.

Kort beskrivelse: *Hverdagsliv og mod – En modstandsmands liv under krigen* er et dialogbaseret undervisningsforløb på Holbæk Museum. Forløbet tager udgangspunkt i perioden under Danmarks besættelse og afsæt i museets arbejderlejlighed fra 1930'erne. Lejligheden i Klosterstræde 8 står som under krigen, og danner ramme om de mange fortællinger om Johanne og Alfred Jacobsen og deres 11 børn. Gennem kildeøvelser, fortælling og elevaktiviteter undersøger eleverne levevilkårene for arbejderfamilien under 2. verdenskrig. Alfred Jacobsens aktive engagement i modstandsbevægelsen og DKP, giver eleverne et indblik i balancen mellem hverdagsliv og modstandskamp, og skaber grundlag for dialog og diskussion om modstandsbevægelsens formål og virke i Vestsjælland, og om hvilke konsekvenser det fik, hvis man valgte at stå imod besættelsesmagten med livet som indsats.

Praktiske oplysninger

Undervisningsforløbet varer tre timer, og foregår både indendørs og udendørs. Den første halvdel af forløbet foregår henholdsvis i arbejderlejligheden og i udstillingen MOD på Holbæk Museum. Herefter kører Kulturbussen os til Brorfelde Skov, hvor én af de syv våbenmodtagelser i området fandt sted under besættelsen. Praktisk fodtøj er en fordel. På Holbæk Museum er der mulighed for at spise medbragte madpakker.

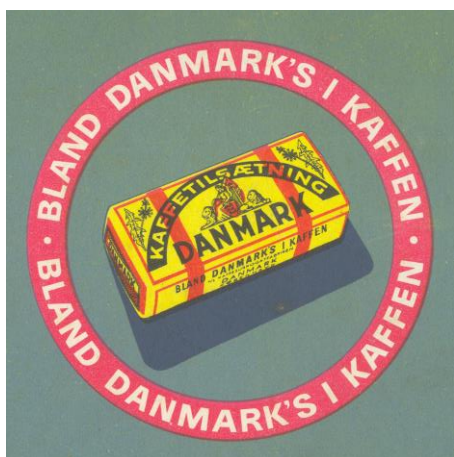
Formål

Hverdagsliv og mod – En modstandsmands liv under krigen har til formål at bidrage til elevernes forståelse af livet under 2. verdenskrig. Med modstandskampen som ramme diskuteres begreber som samfundsengagement og medborgerskab, og i arbejdet med Familien Jacobsens liv under besættelsen bliver der skabt et afsæt for elevernes egen refleksion og holdninger til kønsroller og arbejdsliv, samt politisk og socialt engagement. Der arbejdes således med at styrke elevernes evne til at formulere sig og argumentere for deres holdninger. Forløbet lægger op til en diskussion af modstandsbevægelsens aktiviteter under krigen og i tiden efter befrielsen. Gennem denne diskussion skærpes elevernes forståelse for historiebrug, og for hvorfor og hvordan forestillingen om fortiden kan påvirkes. Dette styrker elevernes evne til at være kildekritisk.

Under hele forløbet udvikles elevernes grundlæggende færdigheder inden for kildeforståelse og kildekritik, historisk perspektivering og fortællingskunst. Eleverne får mulighed for at perspektivere deres personlige oplevelser til andre tiders tanker og strømninger. Forløbet tager afsæt i museets faste udstillinger samt en samling af sanseinddragende historiske kilder og rekvisitter i form af autentiske interiørs, hverdagsgenstande, aviser m.m.

Pædagogisk greb

Undervisningsforløbet er et tematisk undervisningstilbud med en før, under og efter tilgang. Eleverne arbejder tematisk i museets samling, hvor de får en introduktion til livet hos en arbejderklassefamilie under besættelsen. I denne introduktion er dialogen med eleverne det centrale element. I Familien Jacobsens lejlighed arbejder eleverne i grupper og på egen hånd med sansebaserede iagttagelsesaktiviteter, fortælling og mundtlig fremlæggelse i form af præsentationer. Undervisningsforløbet indeholder et gruppearbejde, hvor eleverne får mulighed for at fordybe sig historien og i de enkelte unikke fortællinger om Familien Jacobsen. I arbejdet med kilderne får eleverne mulighed for beskæftige sig med historiske problemstillinger og de opfordres til at anvende spormetoden, som de lærer at kende under et oplæg i forløbets første time.

Fælles Mål

Hverdagsliv og mod – En modstandsmands liv under krigen understøtter flere videns- og færdighedsmål under følgende overordnede kompetencemål for udskolingen:

Dansk:

Kommunikation: Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer

Fremstilling: Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer

Historie:

Kronologi og sammenhæng: Eleven kan redegøre for samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie (vejledende mål)

Historiebrug: Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum

Kildearbejde: Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at gøre rede for fortolkninger af fortiden

Beskrivelse af undervisningsforløbet

Kildebaseret introduktion: Hvordan og hvorledes

Undervisningsforløbet indledes med en introduktion til besættelsestiden gennem undersøgelser af originalgenstande i form af aviser fra 1945. Herefter følger en introduktion til Familien Jacobsen og deres lejlighed i Klosterstræde 8. Eleverne kommer herefter rundt i familiens lejlighed, hvor der med afsæt i genstande og anekdotiske fortællinger om familien er en dialog med eleverne om arbejderklassens arbejds- og levevilkår omkring 2. verdenskrig, samt Alfred Jacobsens arbejde med modstandsbevægelsen. Fra den enkelte fortælling om Alfred Jacobsen bevæger forløbet sig gennem udstillingen MOD, hvor våbenmodtagelser, sabotage og agentarbejde blev hverdagen for flere unge mænd og kvinder i Vestsjælland.

Gruppearbejde og præsentationer: Introduktionen efterfølges af gruppearbejde med fokus på fordybelse, her arbejder hver gruppe med en af familiens medlemmer og deres livsforløb. Herefter skal eleverne præsentere persongalleriet for hinanden. Herefter perspektiveres mikrohistorierne til krigens makrohistorie, og til elevernes egen samtid, hvor de skal formulere og argumentere for deres holdninger til de samme temaer i en nutidig kontekst.

Ud i kulturlandskabet: Efter besøget på museet kører Kulturbussen klassen på tur ud i det landskab som dannede rammen om modstandsbevægelsens aktiviteter under krigen. I området omkring Holbæk fandt syv våbenedkastninger sted, og gennem en undersøgelse af landskabet vil eleverne se nogle af de udfordringer og muligheder som en mørk mark gemte i de vinterkolde nætter i foråret 1945.

Videre arbejde med emnet ”før” eller ”efter”

Det følgende afsnit rummer forslag til, hvordan I på egen hånd kan arbejde med emnet på skolen.

Øvelse 1: Se Undervisningsmaterialet: Et hjem og en familie

https://www.vestmuseum.dk/Files/Billeder/Skoletjenesten/Undervisningsforl%C3%B8b/Et_En_Familie_Undervisningsmateriale_rettet_18-07-2016.pdf